

OSNUTAK PODRUŽNICA PDH NA RIJECI I U SPLITU

Od svog osnutka g. 1947 Povijesno je društvo Hrvatske imalo u planu da u svim važnijim centrima Hrvatske osnuje svoje podružnice i načini ih pokretačima širokog rada na području povijesti naše zemlje i našega naroda. U tome su istaknutu ulogu imale preuzeti organizacije Društva u gradovima na obali Jadrana. Poslije prve podružnice Društva, osnovane u Dubrovniku, dobili su Šibenik, Zadar, Pula i Pazin svoje stručne organizacije historičara. Najzad, 29. svibnja i 50. lipnja ove godine, osnovane su podružnice Povijesnog društva na Rijeci i u Splitu.

Na osnivačkoj skupštini podružnice Povijesnog društva na Rijeci, koja je održana 29. V. 1952. prikazao je tajnik PDH, Miroslav Brandt, ciljeve i oblike rada Društva. Njegovo izlaganje proširila je zanimljiva diskusija o posebnim okolnostima rada i neposrednim zadacima organizacije historičara na Rijeci. Ona će prikupiti širok krug javnih radnika u svoje redove, od historičara, koji rade na Državnom arhivu i Naučnoj biblioteci, u Jadranskom institutu, na muzejima, u srednjim školama, osmo-ljetkama i t. d., do lica u slobodnim ili raznim drugim zvanjima, a bave se poviješću.

Podružnica u Rijeci zasad ne će imati svoje posebne stručne publikacije, ali će pružati organiziranu i stalnu stručnu pomoć Riječkoj reviji, koja je svojim prvim brojem već izašla u javnost. Zatim će se starati za što intenzivniju suradnju svojih članova u Vjesniku državnog arhiva u Rijeci, koji će otpočeti s izlaženjem krajem ove godine, te u Historijskom zborniku, centralnom naučnom časopisu Povijesnog društva Hrvatske. Najzad, riječka će podružnica sudjelovati u redakciji Historijskog godišnjaka, koji u toku ove godine pokreće Društvo za povijest i arheologiju Istre, sa sjedištem u Puli, a koje je kolektivni član Povijesnog društva Hrvatske. Ovaj oblik suradnje riječke podružnice s pulskim Društvom koristan je zbog velike zainteresiranosti i velikih mogućnosti riječkih historičara za rad na povijesti Istre, s obzirom na vanredno bogatu arhivsku građu, koju sadrži Državni arhiv na Rijeci.

Publicistička aktivnost riječkih historičara doći će do izražaja i u pripremanju Istarskog kalendara i Kola popularnih knjižica za narodno prosvjeđivanje, koje će izdavati pazinska podružnica Pulskog društva uz pomoć riječke podružnice PDH.

Osnivačka skupština podružnice na Rijeci uzela je zatim u svoj program rada da u svom krilu stvori zasad tri posebne sekcije, koje će izučavati napose zanimljive probleme na području Rijeke: sekciju za ekonomsku i pomorsku historiju, za nastavu povijesti u školama te za historiju Narodnooslobodilačke borbe. Priređivat će diskusione sastanke o povijesnim radovima i publikacijama, koji imaju osobitu važnost za povijest Rijeke i susjednih područja. Podružnica će priređivati predavanja za svoje članstvo kao i javna predavanja u suradnji s Narodnim sveučilištem. Povest će akciju, da se na Rijeci osnuje gipsoteka odlijeva hrvatskih spomenika s područja Istre, koja će usto sadržavati i odlijeve s drugih područja Hrvatske, te će tako ilustrirati kreativnu snagu našeg naroda reprezentativnim spomenicima epigrafike, kiparstva i arhitekture.

Svom ovom aktivnošću, kao i drugim djelovanjem u smislu pravila PDH, podružnica će snažno pridonijeti stvaranju intenzivnog žarišta naše narodne kulture na Rijeci, koja je u prošlosti našeg naroda uvijek imala veoma istaknutu ulogu.

U upravni odbor podružnice ušli su: Dr. Ivo Beuc, direktor Državnog arhiva, kao predsjednik, prof. Vinko Antić, direktor Naučne biblioteke, kao potpredsjednik, i prof. Radojka Matejčić, bibliotekar Naučne biblioteke, kao tajnik.

Krajem lipnja 1952 dobio je svoju organizaciju historičara i Split. Historičari Splita već su i dosad imali stručnu organizaciju u okviru sekcije za povijest kulturnog društva »Ivo Lozica«. Ali se u toku posljednjih godina pokazalo pogodnim, da se historičari udruže u posebnu organizaciju, koja će biti dio Povijesnog društva Hrvatske. Stoga je 30. VI. 1952, u prisutnosti tajnika PDH, Miroslava Brandta, održana osnivačka skupština PDH, koja je skicirala plan podružnice, izabrala njezin upravni odbor i odlučila da u toku ljetnih mjeseci taj svoj radni plan razradi u pojedinostima, te da u septembru ove godine s njime izađe pred opću konferenciju historičara, koji rade u Splitu. Split ima već dvije tradicionalne naučne publikacije, u kojima, uz ostale naučenjake, surađuju i historičari Splita: to su Starohrvatska prosvjeta i Vjesnik za povijest i arheologiju dalmatinsku. Snažan i brojnan naučni kadar, koji u Splitu radi na raznim ustanovama i školama, predstavlja jezgru, oko koje će se okupiti široki krugovi historičara i uspješno poraditi na realiziranju ciljeva Povijesnog društva Hrvatske.

Osnivačka skupština podružnice u Splitu izabrala je u svoj upravni odbor: prof. Vl. Rismonda, direktora Više pedagoške škole, kao predsjednika, Dra Ćiru Ćićinšajna, direktora Gradskog muzeja, kao potpredsjednika, i prof. Anku Milošević, kao tajnika.

M. B.

HISTORIJSKI
ZBORNIK

GOD. V.

1952

BROJ 1—2

HISTORIJSKI ZBORNIK ČASOPIS POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

Uređuje Redakcioni odbor: Oleg Mandić, Jakša Ravlić i Jaroslav Šidak (glavni i odgovorni urednik). Rukopisi i časopisi za razmjenu šalju se na adresu: Historijski seminar, Filozofski fakultet, Zagreb, Trg Maršala Tita 14.
Narudžbe za Historijski zbornik prima »Školska knjiga«, Zagreb, Ilica 28.

SADRŽAJ

	Strana
BOGO GRAFENAUER, Prilog kritici izvještaja Konstantina Porfirogeneta o doseljenu Hrvata	1— 56
LJUBO KARAMAN, O potrebi povezivanja rada arheologa, historičara umjetnosti i historičara u proučavanju ranosrednjovjekovnog perioda sjeverne Hrvatske	57— 62
NIKOLA ŽIC, O podrijetlu stanovništva u gradu Izoli u Istri	63— 70
VLADIMIR MOŠIN, Prepiska ruskog samozvanca Ivana Timoške Akundinova s Dubrovnikom g. 1648.	71— 84
PAVEL SUYER, »Posao Milošiansko-Gajanski« pred gradskim magistratom	85—101
JAROSLAV ŠIDAK, Ćiro Truhelka — njegov život i rad	103—110

OCJENE I PRIKAZI

Marijan Horvat, Oporuka priora Petra. (LJ. KARAMAN)	111—117
Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 283, 1951. (J. LUČIĆ)	117—121
Ferdo Čulinović, Seljačke bune u Hrvatskoj. (J. ŠIDAK—B. SUČEVIĆ)	121—130
O nekim pitanjima društvenog uređenja Hrvatske u srednjem vijeku. (O. MANDIĆ)	131—138
Boško Desnica, Istorija kotarskih uskoka. (B. SUČEVIĆ)	138—145
Miscellanea I, izdanje Drž. arhiva u Zadru. (J. LUČIĆ)	145—148
Турски документи за македонската историја. (K. BASTAIĆ)	149—152
Р. И. ВИПНЕР, Возникновение христианской литературы. (O. MANDIĆ)	152—158

ČASOPISI

Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, N. S. II-VI. (S. M. TRALJIĆ)	159—165
Istorisko-pravni zbornik II, 3—4. (M. HORVAT)	165—169
Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria, N. S. I, 1949. (B. STULLI)	169—176
Historische Zeitschrift, Bd. 171, 172, 1951. (M. GROSS)	176—182

(Nastavak na 3. strani omota)